

Honnyi Levelek, Tudósítások, és Egyebek.

Nro. 29.

A' Magyar Kurir 35-dik darabjához.

Magyar Ország.

S. A. Ujhely, Mártz. 9-dikén: —, T. N. Zemplén Vármegyében Toltsva Városában, ugyantsak az Toltsvai Uradalom Fő Fiskalissa Siffman János Ur Kormányozása alatt, egy Magyar Játék Szín állítatott-fel, ilyen nevezet alatt: *Ember Szerető Társaság*. — Mellynek is Jádzó személyei a' nevezett, és körülette lévő szomszéd Mező Városának némelly nemes Férjfiából, és szép neméből állanak, kiknek is a' Magyar Nemzet dísze, is a' nyelv pallérozása előmordítására törekedő igyekezetek, és ezen célra már tett szíves fáradozások, eddig is méltó dítséretet érdemlettek. Nézői a' nevezett Nemes Társaságnak mindenkoron számosan vannak, kik a' Megyének sok részeiről össze jönni szoktak. Nemes célra fordítódik az abbol béjönni szokot jövedelem is, melly mindenkor egészen, a' szegények Isptályának adatik; hogy száltal az azokban találkozó dolog-tehetetlen és az nehéz inséggel küszködő elnyomorodott Ember társaikat felsegellyék. —

El nem mellőzhetjük, hogy a' Pesti Magyar ujságból szóralszóra ide ne tegyünk egy hasonló nemzeti buzgó törekedésnek példáját T. N. Somogy vármegyéből, a' hol a' nemesség nemzeti nyelvünknek virágoztatására társaságha állván a' köz gyűlések alkalmatosságával válogatott Játékokat ad. Ez már azon tekintetben is jeles tétel volna, hogy megmutatja, mennyire betsüli a' Nemzet tulajdon nyelvét: de még inkább nevededik betse ezen hazafiói buzgósnak, ha azt észre vesszük, hogy azon

nemes lelkü Társaság a' Játék jövedelmeit a' Pesten építendő Nemzeti Teátron felsegítésére szentelte.

H i r a d á s.

A' Keszthelyi Georgikonnak Előjárói, arról tudósítják bizodalmassan a' Magyar gazdákat, hogy abban valamint a' múlt Esztendőben, úgy ez idén is Május Holnap 20-dik napján fognak a' közönséges próbatételek tartatni, 's azokkal a' gazdaság külsőmbféle ágazatainak meg-bíralás végett való elő terjesztései ösze kaptasóltatni. Erre nézve köszönettel meg- emlékeztvén azon érdemes Hazafiakról, kik tavál elfő mezei látogatásunkat jelenetekkel meg-örvendeztetvén, minket barátságos tanácsok által, nagy haszonnal útasítottak, és bátorítottak: most is Jó-akarói a' Gazdaságnak tisztelettel megkérettetnek, méltóztassanak magokat azon napra Keszthelyre megalázni, és mind nevendék Gazdáinknak az Institutumban tett előmenetelét megítelni, mind pedig a' Gazdaságnak gyakorlását, és folytatását is a' majerban, és a' mezőn, nem külsőben számadásainkban meg- vizsgálni, és minket betses észrevételeik, 's javallásaik által támogatni. A' Georgikon némelly külföldi gabona neveléssel meg-gazdagodott, mellyeket mind szemben, mind mezei Virányában elő fogja mutatni, 's azokbol a' Kedvellőknek jövő aratás után, a' lehető mennyiségben juttathat. Egy különös Kender fajtára is szer tetetett, melly 9. láb magasságra nyól; továbbá ama híres Hofwyli Felleuberg Urnak némelly föld mivelő machinái fognak elő-terjesztetni, mellyek közül kivált egy nagy tökéletességre vitt vető-eszköz

meg-érdemli a' Gazdák figyelmetességét, a' mellyel itten is már az idén több helyeken, és külömbféle gabona nemekkel 's egyéb magvakkal tétettek próbák; ezen kívül ugyan azon üdőben, azoknak, kik finom Kosokat kívánnak szerezni, a' Georgikoni Birka-sereggel össze szerkeztetett nagyobb nemesítő seregből, még szörben lévő egynehány Kosokkal is szolgálhatunk. Költ Keszthelyen Szent György Havának 12 dikén 1815.

Tudósítás a' Balfi Feredő eránt.

Soprony' szabad Királyi Városátul egy órányira nap kelet felé, Balfnevű faluban; a' közellevő Szőlő hegyből egy érczes forrás ered, melly egy víz rekeszben össze gyűjtetvén hasznos feredőül szolgál.

Itt a' feljebb megnevezett szabad Királyi Város' Nemes Magistratusa által a' Feredő-ház, mellyben a' Vendégek számára tizenegy felkészített lak helyek, és külön szobácskákban 36 feredő-kádok vannak, 's azon kívül egy tágos Vendégfogadó is mindég jó állapotban tartatnak.

A' Feredő-házhoz és Vendégfogadóhoz közel lévő kert, a' sétálásra alkalmas gyönyörű tájék, a' Feredő házhoz mindenv oldalról szépen elkészített utak könnyűvé teszik a' Feredőbe jövést, 's a' Vendégek lakását kellemetessé.

Az érczes víz nagy vasfazékokban megforraltatván tsők által vezetetik minden kádba, úgy hogy abba egy tsapról eresztethetik belé, 's minthogy egy más tső által a' hideg víz épen illy módon jut minden kádroz, tetszéseken áll mindeneknek, a' kik ferednek, a' feredő vizet melegebbé vagy hidegebbé teeni. A' már használt feredő-víz minden vele-élés után a' kádból egészen kieresztetik, 's jó állapotban tartatott Canalások által a' föld alatt elfoly.

Ezen érczes víz tiszta, a' felforralás által valamennyire téjzinú lesz, 's a' magában foglalt kénköszeszt észrevehetőkép kimutatja.

Egy nem régen tétetett chemiai megvizsgálás szeriut ezek ezen érczes víznek állandó részei; nagyobbbrésztént sósavanyuságu keserűföld, agyagföld és gipsz: valamivel kevesebb mértékben szénsavanyúságu, és kénköszavanyuságu keserűföld, és sósavanyuságu meszesföld; végre egykevés kövécsföld, kénkö, és gyántás materia.

Ebből kitetszik, hogy ezen víz az emberi test' organismusára nézve lágyító, osztató, szélesztő, és gyengén ingerlő erővel bír, 's ugyan azért a' szorulásokat, az arany-ért, a' méhgörtsöket, a' rendetlen hónapi tisztulásokat, és a' fejfér folyást, a' vízhojag' betegségeit, és folyónáthákat, a' köszvényt, a' Contractiókat, a' tagok benaságát; a' Scrofulusokat 's a' bőrnek tsak nem minden nyavalyáit hathatósan segíti orvosolni.

Mint hogy pedig ezen érczes vízzel vas-részetskéek is jó móddal összekapcsolhatatnak, hogy erősítés kedvéért is lehesen véle élni, ezután a' Feredőnek kívánatos szerint ezen kénköves víz vagy magy, vagy aczéllal meg edzve fog készítettetni 's azért ezt minden Feredő Orvosának hágyása szerint, vagy magát, vagy vassal keverve, használhatja.

A' mi a' feredésben való rendet, a' tisztaságot, és a' Vendégek körül való szolgálatot illeti, mind ezekre a' leg nagyobb gond, és fáradság fog fordítani, hogy minden Feredőnek a' mennyire lehet elégtetéssek, 's az által számos látogatásra, és ezen annyira híres, és hasznos Feredőnek gyakor használására a' legtávolabb tartományokból is annál bizonyossabban számot lehesen tartani. Sopronyban Aprilis 20-dikán 1815.

Sziesz Ferentz,
Tek. Soprony Vármegyének ke-
rületbéli Seborvosa 's a' Balfi érc-
zes Feredőnek mostani Aren-
dátora.